

OPERA

MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ
HUNGARIAN STATE OPERA

Tokody Ilona

válogatás az MTVA Archívumából

OPERATREZOR

1.	GIUSEPPE VERDI: A trubadúr – Leonora áriája az I. felvonásból / <i>Tacea la notte... Di tale amor</i> (Erkel Színház, 1982.06.20., közreműködik: Tordai Éva, karmester: Medveczky Ádám)	7'06"
2.	GIUSEPPE VERDI: A trubadúr – Leonora áriája a IV. felvonásból / <i>Vanne, lasciami, né timor di me... D'amor sull'ali rose</i> (Erkel Színház, 1982.06.20., közreműködik: Tarnay Gyula, karmester: Medveczky Ádám)	8'35"
3.	GIUSEPPE VERDI: A végzet hatalma – A II. felvonás fináléja / <i>La vergine degli angeli</i> (Erkel Színház, 1990.05.18., közreműködik: a Magyar Állami Operaház Énekkara, karmester: Lamberto Gardelli)	3'43"
4.	GIUSEPPE VERDI: A végzet hatalma – Leonora áriája a IV. felvonásból / <i>Pace, pace</i> (Erkel Színház, 1990.05.18., karmester: Lamberto Gardelli)	6'29"
5.	GIUSEPPE VERDI: Aida – Aida áriája az I. felvonásból / <i>Ritorna vincitor!</i> (Erkel Színház, 1981.12.03., karmester: Medveczky Ádám)	7'02"
6.	GIUSEPPE VERDI: Aida – Aida áriája a III. felvonásból / <i>Qui Radamès verrà</i> (Erkel Színház, 1981.12.03., karmester: Medveczky Ádám)	7'16"
7.	GIUSEPPE VERDI: Don Carlos – Erzsébet áriája az I. felvonásból / <i>Non pianger, mia compagna</i> (Operaház, 2001.12.15., közreműködik: Polgár László, Miller Lajos és a Magyar Állami Operaház Énekkara, karmester: Lukács Ervin)	3'41"
8.	GIUSEPPE VERDI: Don Carlos – Erzsébet áriája a IV. felvonásból / <i>Tu, che le vanità</i> (Operaház, 2001.12.15., karmester: Lukács Ervin)	10'56"
9.	GIUSEPPE VERDI: Otello – Fűzfadal és Ave Maria / <i>Mia madre aveva una povera ancella</i> (Erkel Színház, 1981.03.11., közreműködik: Takács Tamara, karmester: Kórodi András)	12'13"
11.	GIUSEPPE VERDI: Requiem – Libera me (Erkel Színház, 1985.01.07., közreműködik: a Magyar Állami Operaház Énekkara, karmester: Lamberto Gardelli)	13'45"

A felvétel az MTVA Archivumának tulajdona.
Digitális editor: KOMESZ ZSOLT
Szerkesztette: KARCZAG MÁRTON

olasz (1–8), magyar (9) és latin (10) nyelven

JÁTÉKIDŐ / TOTAL TIME: 77'25"

2023 • AAD • Made in EU

OPERATREZOR

MÁ0053

artisjus

HALLGASS MEG!

„Ascolta!”, azaz „Hallgass meg!” – Ezzel a nemes felszólítással kezdődik Tokody Ilona legújabb portrélemeze, melyet a művésznő 70. születésnapja tiszteletére jelentetett meg az OPERA, a jeles szoprán élő Verdi-felvételeiből válogatva egy ünnepi csokrot.

„János Ács – az Olaszországban élő karmester (...) – mondta nekem az egyik próbánkat követően, hogy én Verdi-énekesnő vagyok. Meglepett ezzel, hiszen Puccini hősnőiként is nagy sikereket arattam, de azzal folytatta, gondoljam csak végig, Itáliában milyen szerepekre hívtak. Szinte csak és kizárólag Verdire. (...) Verdit nagyon nehéz énekelni, s még nehezebb az általa megálmodott figurákat hitelesen életre kelteni. Ahhoz, hogy az ember az Otellóban, A trubadúrban vagy A végzet hatalmában jól szerepeljen, igazi bel canto technikára van szükség, rendelkezni kell az előadói eszköztár összes kellékével, és persze a spiritualitás is megkerülhetetlen. Lélekből és lélekkel kell megformálni a figuráit” – mesélte Tokody Ilona Réfi Zsuzsanna Lélekhangon című kötetében.

Tokody Ilona 1976-ban, pályafutása legelején, még ösztöndíjasként kapta meg Operaházban az első apró Verdi-feladatát: a *Rigoletto* Apródját. A „nagy Verdi-kiugráásra” 1979 nyarán, a Szegedi Szabadtéri Jákékokon került sor, a szoprán ekkor énekelte először A végzet hatalma Leonoráját. A produkciót Mikó András állította színpadra, aki már a Zeneakadémián is gondosan ügyelte az ifjú művész lépteit, s az OPERA főrendezőjeként 1979 őszén Mozart- és Puccini-főszerepek után a 26 éves Tokody Ilonára bízta egyik legsikeresebb produkciója, A lombardok Giseldáját. „Nemcsak eminens módon, hanem kimagaslóan állt helyt, érvényesítve hangjának hajlékonyságát, színészletét, újra meg újra elének tárva vokális kultúráját. S mindehhez még szíve is van, igazi átélőkészsége, őszinte érzelmvilág” – írta ekkor Albert István a Film Színház Muzsikában.

A sikeres debütálás után mintha Mikó és a közönség minden Verdi-operában az új felemelkedő csillagot akarná hallani, Tokody Ilona repertoárjára évről-évre kerülnek fel az új szerepek: Aida (1980, 2004), Amelia Grimaldi (Simon Boccanegra, 1980), Erzsébet (Don Carlos, 1981, 2001), Leonora (A trubadúr, 1982, 1996), Desdemona (Otello,

1983, 1994), szoprán szóló (Requiem, 1984), Amelia (Az álarcosból, 1986) és végül az Erkel Színházban is elénekelt Leonora di Vargas (A végzet hatalma, 1990, 2008).

Az 1980-as évek elejétől Tokody Ilona nemzetközi karrierje megállíthatatlan volt. A világ szinte valamennyi jelentős színpadán visszatérő vendég lett – talán csak a milánói Scalába nem jutott el –, igen gyakran a Budapesten már beénekelt Verdi-szerepekben aratott sikereket, többek között a „Három tenor” partnereként. Külföldön a Traviata Violetájával és a Falstaff Alice Fordjával bővült a repertoárja. Ezt a két nőalakot nem ismerhette meg a pesti közönség az ő megformálásában (igaz, a Falstaffból Vámos László remek tévéfilmet forgatott, melyben Tokody partnere Melis György volt).

Tokody Ilona 30. operaházi jubileumára is Verdi-szerepet választott, Vidnyánszky Attila A végzet hatalma rendezésében lépett az ünnepelő közönség elé, 2008 februárjában. „A legkedvesebb figurám Leonora, valóban nagyon hasonló Desdemonához, de a Don Carlos Erzsébetéhez vagy Aidához is. Verdi átszellemült zeneköltő, hősöket mutat, követhető idOLOkat. (...) Ha A trubadúrt nézzük, akkor azt látjuk, hogy az a másik Leonora is önfeláldozóan teljesíti be a sorsát... Visszatérve A végzet hatalmára, amikor Leonora meghal, lehet, hogy sír a közönség, de azt érzi, a lélek tovább él” – idézte fel kedvelt figuráit a szoprán életrajzi könyvében.

Aki látta színpadon Tokody Ilonát, valószínűleg sohasem felejtí összetéveszthetetlen hangszínét, varázslatos muzikálítását, mellyel a dallamok mélyére hatolt, és azokat a különleges asszonyi sorsokat, melyeket végigélt a színpadon. Az OPERA kiadványa öt Verdi-hősnőt idéz meg, öt különleges női sorsot tár a hallgatók elé Tokody Ilona. Rádásként, útravalóként a Requiem utolsó tétele szól, a Libera me. Nagy utat járt be Tokody Ilona Szegedtől New Yorkig, és hasonlóan nagy útra viszi magával hallgatóit ezen a kiadványon.

Karczag Márton

A trubadúr - B. Nagy Jánossal

Aída

Aída

A trubadúr Leonorája

Amelia

A legendás budapesti Aída-előadás szünetében
Plácido Domingóval

Amelia

B. Nagy János partnereként az Otello 1994-es felújításában

